

Obsah

<i>Předmluva k třetímu rozšířenému a doplněnému vydání</i>	<i>11</i>
1 Předmět a vývoj manažerské psychologie a sociologie	13
1.1 Předmět manažerské psychologie a sociologie	13
1.1.1 Manažerská psychologie	14
1.1.2 Manažerská sociologie	16
1.1.3 Interdisciplinární přístup	17
1.2. Vývoj a perspektivy psychologického a sociologického poznání v teorii a praxi managementu	18
1.2.1 Teorie řízení 20. století	19
1.2.2 Management a organizační kultura	25
1.2.3 Management a genderová problematika	26
1.2.4 Téma odpovědnosti v současné teorii a praxi managementu	27
1.3 Koncepce manažerské práce v rámci organizace	28
1.3.1 Subjektivní a objektivní model řídicí činnosti v organizaci	29
1.3.2 Koncepce managementu a problematika organizačního vývoje a změn	36
1.3.3 Přínos psychologie a sociologie pro manažery	38
<i>Otázky a náměty do diskuse</i>	<i>44</i>
2 Člověk a skupina v organizaci	46
2.1 Psychologický výklad osobnosti	46
2.1.1 Struktura osobnosti	48
2.1.2 Utváření a dynamika osobnosti	61
2.2 Pracovní zařazení a uplatnění jednotlivce v hospodářské praxi	71
2.2.1 Pracovník a jeho pracovní potenciál	71
2.2.2 Podmínky a možnosti uplatnění pracovníků v pracovním procesu	81
2.2.3 Poruchy a handicapys limitující pracovní uplatnění člověka	94

2.3	Sebepoznání a osobní rozvoj pracovníků	96
2.3.1	Sebepoznání a jeho význam pro pracovní uplatnění člověka	98
2.3.2	Možnosti a determinanty rozvoje osobnosti pracovníků	99
2.4	Pracovní skupina v organizaci	111
2.4.1	Charakteristika sociální a pracovní skupiny	113
2.4.2	Základní rysy pracovních skupin	116
2.4.3	Pracovní pozice a role ve skupině	118
2.4.4	Sociální normy	121
2.4.5	Dynamika pracovní skupiny	124
2.4.6	Nepříznivý sociální jev – mobbing	133
2.5	Tým a týmová práce	137
2.5.1	Vymezení týmu, výhody a rizika týmové práce	137
2.5.2	Pravidla týmové práce pro úspěšné řešení problémů	145
2.5.3	Týmové role	147
2.5.4	Dynamika rozvoje pracovního týmu	151
2.5.5	Mezinárodní týmy	155
2.6	Virtuální týmy	156
2.6.1	Charakteristika virtuálních týmů	156
2.6.2	Charakteristika virtuální týmové práce ve vztahu k jednotlivci, výhody a rizika	157
2.6.3	Sítě týmů a jejich využití	160
	<i>Otzázkы a náměty do diskuse</i>	162
3	Komunikace v organizačním (podnikovém) prostředí	164
3.1	Sociální komunikace	165
3.1.1	Sociální percepce	166
3.1.2	Sociální komunikace jako proces	175
3.1.3	Druhy a formy komunikace	182
3.1.4	Komunikační bariéry a nedostatky	188
3.1.5	Vybrané komunikační teorie a přístupy	191
3.1.6	Efektivní komunikace a networking	197
3.2	Komunikace v organizaci	201
3.2.1	Vnitřní komunikace v organizaci	202
3.2.2	Komunikace organizace s vnějším prostředím	206
3.3	Vyjednávání	216
3.3.1	Charakteristiky osobnosti významné pro vyjednávání	217
3.3.2	Proces vyjednávání	224
3.3.3	Typy vyjednávání	231

3.4	Konflikty a jejich řešení	251
3.4.1	Charakteristika konfliktů	252
3.4.2	Zvládání konfliktních situací	252
3.4.3	Řízení konfliktů	256
	<i>Otázky a náměty do diskuse</i>	262
4	Manažer	264
4.1	Sociální pozice a role manažera	264
4.1.1	Sociální začlenění manažera a atributy jeho řídící pozice	265
4.1.2	Manažer, lídr a kouč	269
4.2	Osobnost manažera	272
4.2.1	Osobní kvalita manažera a podmínky jejího uplatňování	273
4.2.2	Kompetence a autorita manažera	279
4.2.3	Rozvoj manažerského potenciálu	285
4.3	Duševní hygiena v životě manažera	286
4.3.1	Duševní hygiena – pojem a rámcová specifikace	287
4.3.2	Principy zdravé životosprávy	288
4.3.3	Ohrožující faktory a syndrom vyhoření	293
4.3.4	Charakteristika a zásady time managementu a stres managementu	296
4.3.5	Sebeřízení, životní program a efektivní životní styl	300
4.4	Práce manažera s jednotlivci a skupinami	304
4.4.1	Působení manažera na jednotlivé pracovníky	305
4.4.2	Delegování a posilování pravomocí	313
4.4.3	Práce manažera s pracovní skupinou	320
4.4.4	Vedení pracovní porady	321
4.5	Leadership	326
4.5.1	Styl řízení a možnosti účinného působení na pracovníky	326
4.5.2	Koučing a mentoring	333
4.6	Manažerské týmy	348
4.7	Kariéra manažera	352
4.7.1	Organizační podmínky a kariérová strategie	353
4.7.2	Kariérové dráhy a průběh pracovní kariéry manažera	354
	<i>Otázky a náměty do diskuse</i>	359

5 Ovlivňování v pracovním procesu	361
5.1 Vymezení problematiky ovlivňování	361
5.2 Motivace lidské činnosti	362
5.2.1 Zdroje motivace	365
5.2.2 Dynamika motivace	370
5.2.3 Motivace a výkon	374
5.2.4 Motivační profil	377
5.3 Teorie motivace	379
5.3.1 Motivace pracovního jednání	383
5.3.2 Teorie motivace pracovního jednání	384
5.4 Využití poznatků o motivaci v manažerské praxi	390
5.4.1 Motivace, výkonnost a spokojenost pracovníků	390
5.4.2 Možnosti zkoumání motivace a spokojenosti pracovníků	395
5.4.3 Stimulace jako ovlivňování pracovní motivace a výkonnosti pracovníků	399
5.4.4 Motivační program organizace	410
<i>Otázky a náměty do diskuse</i>	415
6 Organizace	417
6.1 Organizace, její struktura a dynamika	418
6.1.1 Charakteristika organizace	418
6.1.2 Struktura organizace a její dynamika	422
6.2 Organizační kultura	429
6.2.1 Kultura organizace, její pojetí a klíčové elementy	430
6.2.2 Organizační kultura a management, význam silné organizační kultury	434
6.2.3 Formování žádoucí organizační kultury	441
6.2.4 Organizační kultura – identita a etika	459
6.2.5 Organizační kultura mezinárodních společností	466
6.3 Inovace a podnikatelství v organizaci	480
6.3.1 Podnikatelství v organizaci	481
6.3.2 Bariéry podnikatelství	483
6.3.3 Role podnikatelské orientace v podpoře podnikatelství a inovací	488
6.3.4 Podpora podnikatelských aktivit jedinců a týmů	493
6.3.5 Podpora podnikatelství v organizaci	498
6.4 Koncepce a systém práce s lidmi v organizaci	502
6.4.1 Koncepce personální práce	504

6.4.2	Výběr pracovníků	514
6.4.3	Adaptace a její řízení	519
6.4.4	Hodnocení pracovníků	526
6.4.5	Pracovní kariéra a uvolňování pracovníků	532
6.4.6	Vzdělávání a rozvoj pracovníků	541
6.5	Moc v organizaci	544
6.5.1	Moc, pravomoc a autorita	546
6.5.2	Zdroje moci a jejich využití v řízení	553
6.5.3	Mikropolitika	561
6.6	Organizační změny	570
6.6.1	Základní přístupy k organizačním změnám	570
6.6.2	Možnosti a způsoby řízení změn	574
6.6.3	Cíle organizačních změn a možnosti jejich dosahování	579
6.6.4	Flexibilita organizace a pracovníků	588
	<i>Otzádky a náměty do diskuse</i>	593
7	Specifické manažerské aplikace	595
7.1	Management diverzity	596
7.1.1	Genderová diverzita	606
7.1.2	Věková diverzita	610
7.1.3	Kulturní a etnická diverzita	613
7.1.4	Osoby zdravotně postižené	614
7.2	Psychologické a sociologické stránky podnikání	619
7.2.1	Osobnost podnikatele	620
7.2.2	Měkké faktory úspěchu v podnikání	631
7.2.3	Tvorba podnikatelského týmu	638
7.2.4	Řízení růstu, z podnikatele manažer	642
7.2.5	Udržování rovnováhy mezi podnikáním a osobním životem	650
7.2.6	Podnikatelská kultura	654
7.3	Nestátní neziskové organizace	658
7.3.1	Specifika nestátních neziskových organizací	658
7.3.2	Lidé působící v neziskovém sektoru	664
7.3.3	Motivace k výkonu v nestátní neziskové organizaci	668
7.4	Rodinná firma	673
7.4.1	Výhody a nevýhody rodinné firmy	674
7.4.2	Mechanismy fungování a kontroly v rodinné firmě	676
7.4.3	Zaměstnávání rodinných příslušníků	679

7.4.4 Ukončení rodinného podnikání a možnosti předání firmy	684
7.5 Poradenství	688
7.5.1 Personální a psychologické poradenství v organizaci	689
7.5.2 Poradenství na trhu práce	696
<i>Otázky a náměty do diskuse</i>	699
8 Metodologie psychologie a sociologie řízení	701
8.1 Psychologické a sociologické analýzy a expertizy	702
8.1.1 Sociální mapa organizace	702
8.1.2 Sociologická a sociálně psychologická analýza	704
8.1.3 Expertzní činnost v organizaci	706
8.2 Sociologický a psychologický výzkum	711
8.2.1 Psychologické zkoumání osobnosti	712
8.2.2 Sociální a sociálně psychické jevy a principy jejich zkoumání	714
8.2.3 Základní metodologické přístupy ke zkoumání sociálních a sociálně psychických jevů	719
8.2.4 Charakteristika kvalitativního a kvantitativního výzkumu	722
8.3 Metody výzkumu	724
8.3.1 Kvantitativní metody výzkumu	725
8.3.2 Kvalitativní metody výzkumu	744
8.3.3 Organizace empirického šetření	750
<i>Otázky a náměty do diskuse</i>	772
<i>Literatura</i>	774
<i>Rejstřík</i>	791